

STRATEGI FOR JORDHÅNDTERING 2016 – 2028

Strategi for jordhåndtering 2016-2028

Udgivet af Vordingborg Kommune, 2016

Udarbejdet af Vordingborg Kommune v. Benja Johansen, Jeanet Severin, Dorit Mahler og Martin Nilsson og Niras A/S v. Kirstine Iversen, Morten Størup og Joan Krogh

Vordingborg Kommune

Valdemarsgade 43

4760 Vordingborg

Tlf. 55 36 36 36

www.vordingborg.dk

Forord

Vordingborg Kommune har besluttet at gøre en indsats for at få en mere bæredygtig jordhåndtering i kommunen - både miljømæssigt og økonomisk.

Overskudsjord fra bygge- og anlægsprojekter køres i dag ud af kommunen til deponering eller nyttiggørelsesprojekter langt væk. Det betyder store udgifter til jordhåndtering i de projekter, som foregår i Vordingborg Kommune og det betyder unødigt meget CO₂-udledning fra transport. Dette skyldes, at der ikke har været lokale muligheder for bortskaffelse af jord.

Vordingborg Kommune ønsker med denne strategi, at overskudsjord i stedet for at være et dyrt affaldsprodukt for bygherrer skal være en ressource, der anvendes lokalt, hvor det graves op, eller nyttiggøres i projekter i Vordingborg Kommune til gavn for borgerne.

Vi ønsker at forbedre mulighederne for at nyttiggøre jord og for at skille sig af med overskudsjord inden for kommunes grænser.

Indholdsfortegnelse

1.	BAGGRUND OG INDHOLD.....	6
1.1	Strategien – en del af en helhedsorienteret indsats	6
2.	MÅL FOR STRATEGIEN	7
2.1	Mål	7
3.	STRATEGI.....	8
3.1	Strategiens 3 trin	8
3.2	Strategi for den kommende planperiode.....	9
3.3	Forslag til tidsplan for projekterne.....	10
3.4	Den umiddelbare vurdering af gevinster	11
3.5	Tiltag for Strategiernes succes	11

1. BAGGRUND OG INDHOLD

Teknik- og Miljøudvalget har den 14. januar 2015 besluttet, at administrationen i 2015 skal udarbejde forslag til deponering, kartering og nyttiggørelse af overskudsjord, hvor kommunen spiller en aktiv rolle i realiseringen af projekterne.

Baggrunden for denne beslutning er bl.a., at Vordingborg Forsyning A/S og lokale entreprenører har efterspurgt muligheder for at kunne bortskaffe overskudsjord fra diverse bygge- og anlægsprojekter lokalt. I dag transporteres overskudsjord ud af kommunen til modtageanlæg langt væk bl.a. i Køge og Rødby, og dette medfører store udgifter til jordhåndtering i projekterne. Som eksempel kan nævnes, at udgifterne til bortskaffelse af jord i forbindelse med kloakering af Mern By var på 3,7 mio. kr., hvoraf de 3 mio. kr. var udgifter til bortskaffelse af jord til modtageanlæg placeret uden for Vordingborg Kommunes grænser. Jorden blev transporteret til henholdsvis RGS90 i Rødby og Byparken i Nykøbing F. samt Køge Jorddepot – i alt blev der kørt 52.972 km. Dette medførte en udledning af CO₂ på 46,7 tons. Hvis samme jordmængde var transporteret til udvidelsen af Vordingborg Havn, var den samlede udledning af CO₂ blevet 12,6 tons – i alt en reducere i udledning på 73 %.

Strategien sigter mod at tilvejebringe konkrete og fleksible løsninger til lokal nyttiggørelse af overskudsjord. Til strategien hører en baggrundsrapport, der uddyber baggrunden for strategien. Til baggrundsrapporten hører 3 bilag der omhandler hhv. kortlægning af jordressourcen, udvidelse af Vordingborg Havn som et nyttiggørelsesprojekt mm. samt økonomiberegninger. Til strategien er desuden knyttet et handlekatalog med en række projektideer til nyttiggørelse af overskudsjord.

Med udgangspunkt i handlekataloget er der i strategien udvalgt en række nyttiggørelsesprojekter for den kommende planperiode. Blandt projektideerne er, at den ønskede udvidelse af Vordingborg Havn foregår som et nyttiggørelsesprojekt for overskudsjord med en dertil hørende karteringsplads og jordbank. Det vurderes, at projekterne har kapaciteten til den forventede mængde af overskudsjord.

Det er i strategien tilstræbt at opstille handlinger og tidsplaner for alle foreslåede initiativer, både organisatorisk, planlægningsmæssigt, formidlingsmæssigt og anlægsprojektmæssigt.

Der er lavet en økonomisk og bæredygtighedsmæssig vurdering af nyttiggørelsesprojekterne.

Det er vigtigt at understrege, at nyttiggørelsesprojekterne skal igangsættes i god tid inden udførelse af de anlægsaktiviteter, der skaber overskudsjorden. F.eks. vil flere af de foreslåede nyttiggørelsesprojekter have en plan- og myndighedsperiode på ca. 1 år.

Baggrunden for strategien, mere om strategiens 3 trin, uddybende beskrivelse af nyttiggørelsesprojekterne, bæredygtigheds- og økonomivurdering mv kan ses i baggrundsrapporten.

1.1 STRATEGIEN – EN DEL AF EN HELHEDSORIENTERET INDSATS

Strategien er ét af i alt tre projekter igangsat for at skabe grundlaget for en mere lokal anvendelse af jord.

1.1.1 'Jorddeling'

Kommunen har lavet en GIS-baseret database, hvor både offentlige og private bygherrer kan annoncere om jordoverskud og –underskud i deres projekter. Jorddeling har til formål at skabe overblik over muligheder for lokal udveksling af overskudsjord også mellem private aktører.

1.1.2 Udarbejdelse af administrationsgrundlag

Etablering af modtageanlæg for jord og større anlægsprojekter, hvor jord nyttiggøres kræver ofte inddragelse af mange fagområder og er underlagt en særdeles kompleks lovgivning. For at smidiggøre kommunens sagsbehandling og forkorte sagsbehandlingstiden, udarbejdes der et administrationsgrundlag gældende for miljø-, natur- og planområdet.

2. MÅL FOR STRATEGIEN

Vordingborg Kommunes Strategi for Jordhåndtering skal ses i sammenhæng med kommunens overordnede vision om at:

Vordingborg Kommune er storbyens sundeste og smukkeste forhave, summende af aktiviteter, med internationalt udsyn og et blomstrende erhvervsliv.

2.1 MÅL

For at gavne miljøet og erhvervslivet samt kommunens økonomi skal overskudsjord kunne nyttiggøres lokalt i Vordingborg Kommune

I de konkrete tiltag, der igangsættes ud fra målet, vil vi arbejde ud fra følgende:

UDVIKLING

Vi vil sikre, at det gøres billigere at gennemføre anlægsprojekter i Vordingborg Kommune, ved at bygherrer kan spare på udgifterne til bortskaffelse af overskudsjord.

VISUEL KVALITET

Vi vil sikre de landskabelige og bymæssige kvaliteter i genplaceringen af overskudsjord i Vordingborg Kommune.

FLEKSIBILITET

Vi vil sikre, at muligheden for en endelig eller midlertidig placering af overskudsjord er til rådighed i Vordingborg Kommune.

EFFEKTIVISERING

Vi vil sikre, at sagsgangen omkring lokal jordhåndtering optimeres, så incitamentet for lokal nyttiggørelse styrkes.

HOLDBARHED

Vi vil sikre løsninger til nyttiggørelse af overskudsjord, der er teknisk forsvarlige og langtidsholdbare.

MILJØ

Vi vil sikre, at nyttiggørelse af overskudsjord sker på en miljømæssig forsvarlig måde, at CO₂-udledningen mindskes, og at der ikke finder unødigt råstofindvinding sted.

3. STRATEGI

Der er store miljøgevinster at hente, og der kan være rigtig mange penge at spare for både virksomheder, borgere og kommune, hvis man undgår at køre overskudsjord langt væk, og i stedet nyttiggør den inden for kommunens grænser.

Det forventes, at der genereres omkring 600.000 m³ jord i de kommende 12 år inden for projekter kendt af kommunen og Vordingborg Forsyning. Hertil kommer Vejdirektoratets og Banedanmarks aktiviteter samt projekter til havs og private projekter, der endnu ikke er kendte.

Denne strategi er udarbejdet med det formål at kunne nyttiggøre overskudsjord fra anlægsprojekter lokalt. Dette for at kunne gavne miljøet, erhvervslivet, bygherrers projektøkonomi og ikke mindst kommunens egen anlægsøkonomi.

En lokal nyttiggørelse af overskudsjord skal bidrage til kommunens image som erhvervsvenlig og miljørigtig kommune, og bruges til at skabe merværdi for kommunens borgere f.eks. i form af rekreative kvaliteter.

3.1 STRATEGIENS 3 TRIN

Der er tre muligheder, hvormed en økonomisk besparelse og miljømæssig gevinst ved håndteringen af overskudsjord kan realiseres. Alle tre muligheder kræver en øget intern koordinering af indsatsen i Vordingborg Kommune. De 3 muligheder fremgår af nedenstående figur. Forslag til udmøntning af strategiens trin 2 og 3 for planperioden 2016 – 2028, altså lokale nyttiggørelsesprojekter og jordbanker, fremgår af afsnit 2 næste side.

KOORDINERING

1: Begræns mængden af opgravet jord og behold jorden på matriklen

2: Kør jorden direkte til lokale nyttiggørelsesprojekter

3: Kør jorden i jordbank til der er brug for jorden lokalt

3.2 STRATEGI FOR DEN KOMMENDE PLANPERIODE

Til udmøntning af strategiens trin 2 er udarbejdet et handlekatalog. Handlekataloget rummer en lang række projektidéer. Der er udvalgt i alt 5 projektidéer fra kataloget herunder, at udvidelsen af Vordingborg Havn sker som et nyttiggørelsesprojekt med anvendelse af overskudsjord som erstatning for primære råstoffer.

3.2.1 Havneudvidelsen

Udvidelsen af Vordingborg Havn er den største og vigtigste mulighed for nyttiggørelse af jord. Her bidrager jorden til en fremtidig erhvervsvækst og vækst i arbejdspladser i kommunen. Projektet forventes først at være klar til at kunne modtage jord om et par år, derfor er der i strategien også medtaget projektidéer, der på et tidligere tidspunkt vil kunne modtage overskudsjord.

Her og nu:

Der skal igangsættes en businesscase for havnen som nyttiggørelsesprojekt, jordbank og karteringsplads.

Der skal igangsættes en VVM.

Dernæst:

Plangrundlag og miljøgodkendelser skal på plads.

3.2.2 Nye rekreative muligheder i Barmosen

Fritidsområdet Barmosen rummer solidt potentiale for at kunne modtage jord til vedligehold og udbygning af faciliteter i området. En jordbank i Barmosen vil betyde, at der vil kunne modtages jord, også i mindre mængder og før Vordingborg Havn er klar til at modtage jord. Barmosen ligger centralt for tilkørsel af jord fra hele den sjællandske del af kommunen.

Her og nu:

Plangrundlag og organisering af jordbank.

Dernæst:

Brugerinddragelse og udvikling af helhedsplan for området.

Plangrundlag og miljøgodkendelser for jordbank og udvidelse af fritidsaktiviteterne.

3.2.3 Stege Fælled Bakke

Stege Fælled ligger i udkanten af Stege by og er et eksisterende rekreativt område med en bakke på ca. 7 meters højde. Bakken kan udbygges fra 7 til 20 meters højde og dermed blive et mere markant udsigtspunkt med flere aktivitetsmuligheder f.eks. mountainbikeruter og kælkebakke. Stege Fælled ligger centralt for modtagelse af jord fra hele Møn.

Her og nu:

Det skal undersøges, om den kommunale vejplads ved fælleden kan bruges til jordbank, da det vil fremskynde mulighederne for jordmodtagelse og skabe mulighed for at modtage jord fra mindre projekter.

Dernæst:

Udarbejdelse af projekt, plangrundlag og miljøgodkendelse for en udvidelse af bakken.

3.2.4 Trellemarken Strandpark

Trellemarken er et rekreativt området i Vordingborg by ned til Masnedsund, men med dårlig adgang til vandet. En strandpark vil tilføre området en uvurderlig herlighedsværdi, og der er et stort potentiale i at forbedre adgangen til vandet og dermed øge mulighederne for en lang række

vandrelaterede aktiviteter. Projektet kræver en udvidelse af Trellemarken ud i vandet for at omforme terrænet og skabe et forbedret strandområde. Projektet er oplagt til at modtage opgravet materiale fra projekter til havs som udgravning af sejlrende og broprojekter.

Her og nu:

Det skal besluttes om Vordingborg Kommune ønsker at investere i projektet. Mulighederne for en kystudvidelse skal undersøges hos rette myndigheder.

Dernæst:

Udarbejdelse af projekt der kan danne grundlag for myndighedsbehandling og tilvejebringelse af plangrundlag.

3.2.5 Grønt aktivitetsområde ved Panteren

Et nyt rekreativt areal ved Panteren vil have til formål at medvirke til at binde Panteren sammen med uddannelses- og fritidstilbud på den modsatte side af Københavnsvej. Det vil desuden sammen med Panteren, give en grøn markering af Vordingborg bys grænse. Projektet er oplagt til at modtage jord fra byggeaktiviteter på Panteren eller andre nærliggende projekter.

Her og nu:

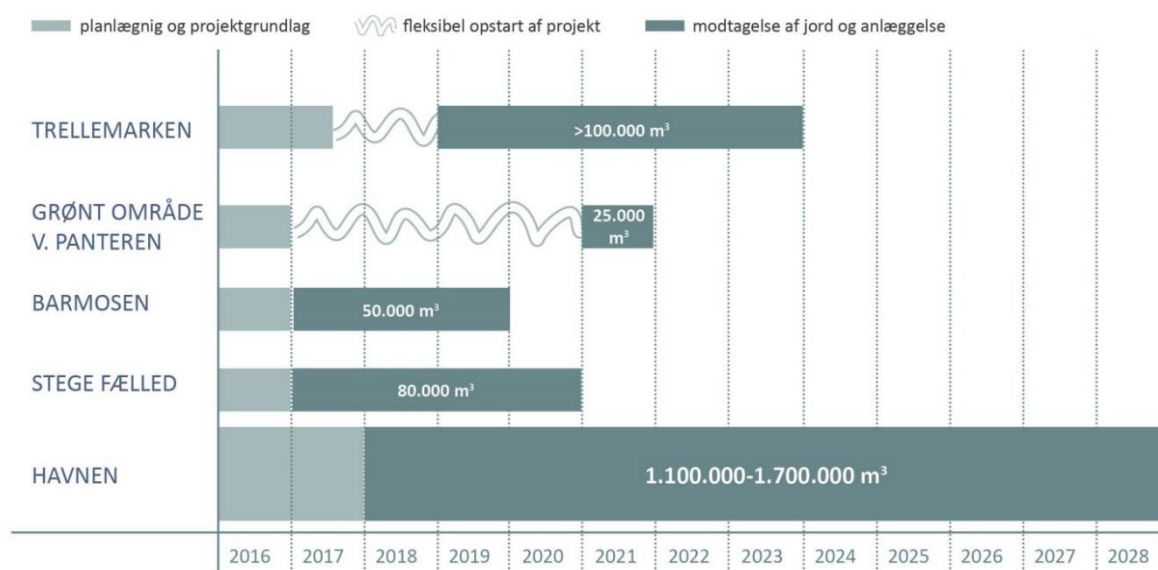
Plangrundlaget for arealet skal ændres til rekreative formål.

Dernæst:

Udarbejdelse af projekt for det rekreative område.

3.3 FORSLAG TIL TIDSPLAN FOR PROJEKTERNE

Vordingborg Havns udvidelse forventes at kunne påbegynde modtagelse af jord i 2018. Indtil da vil projekterne i Barmosen og på Stege Fælled være mulige modtagere, når plangrundlaget er på plads. Jordbanker vil begge steder kunne fremskynde en mulig modtagelse af overskudsjord. Projekterne ved Panteren og Trellemarken har en mere fleksibel mulig modtagelse af jord. Dog har særligt Trellemarken en længere planlægningsfase. Når projekt- og plangrundlag er på plads kan jordmodtagelse tilpasses efter relevante nærliggende anlægsprojekter hhv. på Panteren eller til havs.

3.4 DEN UMIDDELBARE VURDERING AF GEVINSTER

Gennemførelsen af strategiens udvalgte projektideer forventes at medføre, at 600.000 m³ jord genanvendes lokalt i stedet for at bortkøres i de kommende 12 år. Fordelt på såvel private bygherre som kommunal bygherre spares herved:

24 mio. kr.

3,5 mio. kørte km

2.900 tons CO₂-eq eller 75% af udledningen forbundet med jordtransport

Vordingborg Kommune får desuden forbedrede rekreative områder på Stege Fæled, i Barmosen og ved Trellemarken samt et nyt rekreativt område ved Panteren. Disse bidrager til at realisere og synliggøre kommunens vision om at være "storbyens sundeste og smukkeste forhave".

3.5 TILTAG FOR STRATEGIENS SUCCES

Strategiens succes afhænger af følgende implementeringstiltag:

- Projekternes finansiering gennem gebyrindtægter for modtagelse af overskudsjord er på plads.
- Der skal ansættes en "jordkoordinator" til at koordinere indsatsen. Denne person får bl.a. ansvaret for realisering af nyttiggørelsesprojekterne.
- Strategien skal forankres i hele den kommunale administration og på alle niveauer.
- Det gode samarbejde mellem kommunen og eksterne parter som Vordingborg Havn og Vordingborg Forsyning skal fastholdes og styrkes.
- Potentialer og fremtidige succeser med en mere bæredygtig jordhåndtering skal dokumenteres og formidles for at sikre en kontinuert opbakning til indsatsen både politisk og blandt borgere og virksomheder i kommunen.

Vordingborg Kommune

Postboks 200

Valdemarsgade 43

4760 Vordingborg

Tlf. 55 36 36 36